

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2244 2065

เรื่อง บทบาทของประชาชนก่อนวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ผู้เรียบเรียง นายยุทธพงศ์ ปิ่นอนงค์ นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ มีนาคม 2562

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามมาตรา 50 นั้น ประชาชนทุกคนที่มีสิทธิเลือกตั้งต้องทำหน้าที่ด้วยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใกล้จะเกิดขึ้นนี้ อาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 โดยมีการกำหนดวันเลือกตั้งขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์การเลือกตั้ง ทั้งในรูปแบบของเอกสาร คือ “คู่มือประชาชนรณรงค์เผยแพร่การเลือกตั้ง ส.ส.” และในรูปแบบของแอปพลิเคชันที่ใช้งานบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่เรียกว่า “Smart Vote” เพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งในครั้งนี้ด้วย ซึ่งข้อมูลจากทั้งสองแหล่งดังกล่าวได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งและบทบาทของประชาชนในช่วงก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประการแรกคือ การเตรียมหลักฐานก่อนไปลงคะแนนเลือกตั้ง นั่นก็คือ บัตรประชาชนหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้ออกให้ที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนไว้ให้พร้อมก่อนการใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ บัตรประชาชนที่หมดอายุก็สามารถนำไปใช้ในการเลือกตั้งได้ด้วย

ประการที่สองคือ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่งของกติกาการเลือกตั้ง คือ การเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวนี้ โดยมีความว่า “เลือกตั้ง ส.ส. ครั้งนี้ รับบัตรใบเดียว กาเบอร์เดียว ได้ผลสามอย่าง” สำหรับในส่วนเรื่อง “... กาเบอร์เดียว ได้ผลสามอย่าง” อธิบายอย่างง่าย ๆ ได้รับความดังนี้ อย่างแรก การได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงไม่เลือกผู้ใด จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงหนึ่งคนเท่านั้น อย่างที่สอง การนำคะแนนของผู้สมัครทุกคนทุกเขตของทุกพรรค มาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ของแต่ละพรรค และอย่างที่สาม พรรคที่ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน มีสิทธิเสนอชื่อบุคคล ซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งหมดสามอย่างนี้เป็นผลเนื่องจากในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ใช้ระบบเลือกตั้งแบบใหม่ที่เรียกว่า “ระบบจัดสรรปันส่วนผสม” ดังนั้น ประชาชนต้องใช้สิทธิทำเครื่องหมายกากบาท (x) เพียงใบเดียวเท่านั้น โดยประชาชนต้องจดจำหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครของพรรคการเมืองที่ตนเองสนใจในเขตเลือกตั้งนั้นเท่านั้น แตกต่างจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอดีตที่ผ่านมาที่มีบัตรเลือกตั้งสองใบ

ประการที่สามคือ การตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยขอแบ่งออกเป็น 2 ช่วงดังนี้ คือ ช่วงแรก ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 25 วัน ประชาชนต้องดำเนินการตรวจสอบรายชื่อของตน ภายในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 โดยการตรวจสอบรายชื่อของตนได้ที่หน่วยเลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบ

ช่วงที่สอง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 20 วัน ประชาชนต้องตรวจสอบรายชื่อจากเอกสารที่แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้จัดส่งไปยังเจ้าบ้าน ภายในวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2562

ประการที่สี่คือ การเพิ่มชื่อและการถอนชื่อ กล่าวคือ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10 วัน ภายในวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2562 กรณีนี้หากพบว่าตนเองหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านเห็นว่ามิใช่บุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตนโดยไม่ได้อาศัยอยู่จริง ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อขอเพิ่มชื่อหรือขอถอนชื่อ

ประการสุดท้ายคือ ประชาชนทุกคนต่างมีส่วนร่วมรณรงค์การไปใช้สิทธิก่อนการเลือกตั้งในครั้งนี้ โดยการเชิญชวนเพื่อนฝูง พี่น้องหรือคนที่รู้จักไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากขึ้น นอกจากนี้ ประชาชนต้องติดตามการหาเสียงของแต่ละพรรคการเมือง การศึกษาข้อมูลของผู้สมัครในแต่ละพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมืองของแต่ละพรรคการเมือง รวมทั้งการสอดส่องดูแล เฝ้าระวังการทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างเป็นไปด้วยความสุจริตและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ถือว่าเป็นบทบาทของประชาชนก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากเรื่องเอกสารประจำตัวพร้อมทั้งการเตรียมตัวตรวจสอบรายชื่อของตนเองเพื่อเตรียมตัวก่อนเข้าคูหาเลือกตั้งแล้ว ประชาชนทุกคนต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาเพื่อเฝ้าระวังการทุจริตการเลือกตั้ง เพราะสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นบทบาทสำคัญของประชาชนทุกคนต่างมีส่วนร่วมในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยโดยเฉพาะในช่วงก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- “พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562” (23 มกราคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 136 ตอนที่ 8 ก, น. 1-2.
- “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561” (12 กันยายน 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 135 ตอนที่ 68 ก, น. 40-97.
- “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560” (13 กันยายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 93 ก, น. 1-31.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 1-90.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). **คู่มือประชาชนรณรงค์เผยแพร่การเลือกตั้ง ส.ส..** สืบค้น 21 กุมภาพันธ์ 2562 จาก https://www.ect.go.th/ect_th/download/article/article_20190131121953.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2560). **สารนารู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ชุด การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการเลือกตั้ง.** สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2562 จาก https://www.ect.go.th/lamphun/ewt_dl_link.php?nid=488

ภาษาต่างประเทศ

- Office of the Election Commission of Thailand. (2019). **SMART VOTE.** Retrieved February 22, 2019 from https://play.google.com/store/apps/details?id=com.smartvote&hl=en_US